

บทที่ 1 บทนำ

1. วัตถุประสงค์การสำรวจ

การลดค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์มีความหมายที่สำคัญยิ่ง นั่นคือในมุมมองระดับมหภาคถือได้ว่าเป็นปัจจัยช่วยทำให้ราคาสินค้ามีเสถียรภาพ ส่วนในมุมมองระดับจุลภาคนับเป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหารสถานประกอบการเลยทีเดียว แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันข้อมูลอย่างเป็นทางการที่สามารถชี้ให้เห็นถึงภาพรวมของค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์นั้นแทบจะไม่มีเลย ส่วนมากจะมีเพียงข้อมูลในระดับที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นเพียงการประมวลผลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับโลจิสติกส์เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เช่น ค่าใช้จ่ายด้านการขนส่งที่ระบุอยู่ในรายงานทางการเงินของบริษัทด้านหลักทรัพย์ ฯลฯ

นอกจากนี้ โครงสร้างต้นทุนที่สูงในระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ซึ่งเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์นั้น ได้มีการวิเคราะห์กันหลาย ๆ แง่มุม และ “ต้นทุนโลจิสติกส์” ก็ถูกวิเคราะห์เป็นหนึ่งในปัจจัยเหตุที่สำคัญนั้นด้วย และควรมีการสำรวจวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบในระดับสากล

จากสภาพการณ์ดังกล่าวนี้ ในการสำรวจในครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวม “ข้อมูลพื้นฐานโดยรวม” ที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนโลจิสติกส์ของญี่ปุ่น โดยดำเนินการในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสำรวจสภาพที่แท้จริงโดยใช้มาตรฐานตาม “คู่มือการคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ และการประยุกต์ใช้” ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (Ministry of International Trade and Industry) (ปัจจุบันคือ กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Trade and Industry)) , สำรวจข้อมูลจากเอกสาร และเปรียบเทียบระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา ฯลฯ

ซึ่งสามารถสรุปหัวข้อการสำรวจได้ดังนี้

- ① ศึกษาสภาพที่แท้จริงของต้นทุนโลจิสติกส์ ประจำปี 2004 (ข้อมูลเป็นค่าตัวเลขจริงของปี 2003)
- ② การคำนวณประมาณการโดยการคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ระดับมหภาค (ข้อมูลเป็นค่าตัวเลขจนถึงปี 2002)
- ③ การเปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับอเมริกา

การสำรวจเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2004 จนถึงเดือนมกราคม 2005 มีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสำรวจข้อมูลเอกสาร ฯลฯ และทำการเรียบเรียง ประมวลผล วิเคราะห์ และสรุป

คณะกรรมการ (Mr. Nishizawa Osamu ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ) ประกอบด้วยนักวิชาการผู้มีประสบการณ์ และผู้เกี่ยวข้องจากแต่ละสาขาธุรกิจ ทำหน้าที่พิจารณากำหนดแนวทางและเนื้อหาการสำรวจ รวบรวมข้อมูลที่ได้ปรับเรียบเรียง และสรุปขั้นสุดท้าย

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปรวบรวมผลที่ได้จากการสำรวจดังกล่าว ในบทที่ 2 ถึงบทที่ 4 จะเป็นส่วนของเนื้อหา รายงานการสำรวจเป็นหลัก ส่วนในบทที่ 1 จะเป็น “บทสรุปการสำรวจ” ซึ่งจะสรุปเนื้อหาสำคัญของผลจากการสำรวจ ดังนั้นผู้อ่านสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาสำคัญของการสำรวจครั้งนี้ได้จากบทสรุปนี้

2. คณะสำรวจ

2.1 คณะกรรมการ

1) ประธานคณะกรรมการ	Nishizawa	Osamu	อาจารย์กิตติศักดิ์ มหาวิทยาลัยวาเซดะ
2) กรรมการ	Naka	Mitsumasa	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยโตเกียว เคไอ
3) กรรมการ	Hasegawa	Kenichi	KAGOME Co., Ltd. แผนกโลจิสติกส์ ฝ่ายงาน Dry group
4) กรรมการ	Fujita	Sadayuki	TOTO Co., Ltd. ศูนย์งานโลจิสติกส์ หัวหน้าฝ่ายแผนงานโลจิสติกส์
5) กรรมการ	Doi	Seiro?	Mitsubishi Denki Co., Ltd. แผนกงานโลจิสติกส์ กลุ่มการวางแผนงาน
6) กรรมการ	Nakano	Tadaaki	Gakken Logistics Co., Ltd. หัวหน้าศูนย์งานโลจิสติกส์
7) กรรมการ	Inagaki	Hirofumi	Konica Minolta Logistics Co., Ltd. ประธานบริษัท
8) กรรมการ	Sato	Junichiro	Wacoal Corp. กรรมการบริหาร/หัวหน้าแผนกควบคุมงานโลจิสติกส์
9) กรรมการ	Ikeda	Yutaka	Tohan Co., Ltd. กรรมการบริหาร/รองหัวหน้าแผนกผลักดัน SCM
10) กรรมการ	Inada	Atsuo	Mitsukoshi Logistics Co., Ltd. แผนกงานกระจายสินค้า หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงาน
11) กรรมการ	Sato	Kazuhisa	Seven-Eleven Japan Co., Ltd. กรรมการบริหาร/หัวหน้าแผนกบริหารงานโลจิสติกส์
12) กรรมการ	Kubo	Shigiki	Shiseido Co., Ltd. แผนกงานโลจิสติกส์ รองหัวหน้าแผนก

2.2 สำนักงานธุรการ

Japan Institute of Logistics Systems (JILS)

3. ขั้นตอนการสำรวจ

3.1 เปิดประชุมคณะกรรมการ

ครั้งที่ 1 วันพุธที่ 2 มีนาคม 2005 เวลา 15:00 - 17:00 ณ ห้องประชุม JILS
พิจารณารายงาน (ฉบับร่าง) , ปรับเรียบเรียงขั้นสุดท้าย ฯลฯ

3.2 การดำเนินการสำรวจ

1) การสำรวจโดยแบบสอบถาม

ระยะเวลา : วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2004 - วันอังคารที่ 30 พฤศจิกายน 2004

จำนวนส่ง : 2,335 บริษัท

จำนวนส่งคืน : 225 บริษัท (ในจำนวนนี้ แบบสอบถามที่สามารถนำมาใช้ในการประมวลผลได้มี 194 บริษัท)

กรอกรายการคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ 194 บริษัท

ไม่กรอกรายการคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ 31 บริษัท (ตอบคำถามในแบบสอบถามเพียงบางส่วน)

อัตราการตอบคำถาม : 10.7% (8.3%)

2) การสำรวจข้อมูลจากเอกสาร

ธันวาคม 2004 - มกราคม 2005

ประมาณการโดยการคำนวณต้นทุนโลจิสติกส์ระดับมหภาค

ธันวาคม 2004 - มกราคม 2005

เปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับอเมริกา

4. สรุปผลการสำรวจ

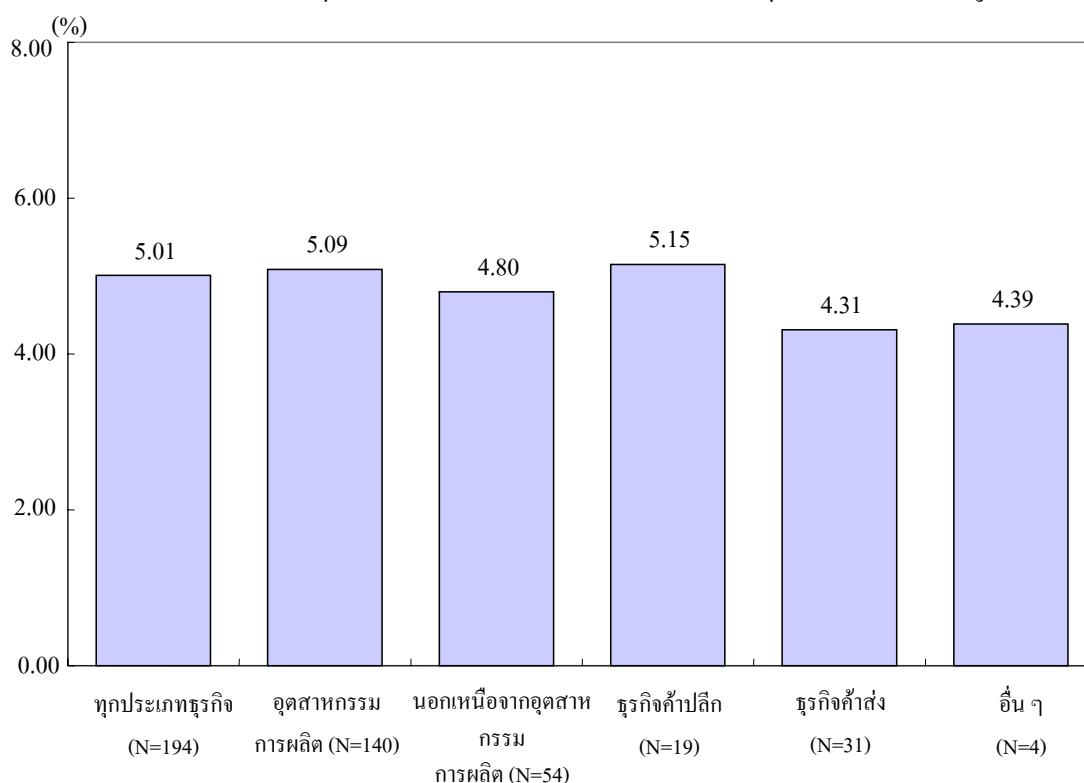
4.1 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย

1) สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย จำแนกตามประเภทธุรกิจ (จำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ)

แผนภาพที่ 1-1 แสดงสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจ (จำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ) ซึ่งเป็นข้อมูลสำรวจประจำปี 2004

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย ในภาพรวมของทุกประเภทธุรกิจคิดเป็น 5.01% ในอุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็น 5.09% ส่วนนอกเหนือจากอุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็น 4.80% ธุรกิจค้าส่งคิดเป็น 5.15% และธุรกิจค้าปลีกคิดเป็น 4.31% ส่วนธุรกิจประเภทอื่น ๆ คิดเป็น 4.39% นั้น เนื่องจากมีจำนวนตัวอย่างน้อย ค่าที่ได้จึงใช้เป็นเพียงข้อมูลอ้างอิงได้เท่านั้น

แผนภาพที่ 1-1 1 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย (จำแนกตามประเภทธุรกิจ เป็นประเภทใหญ่ ๆ)

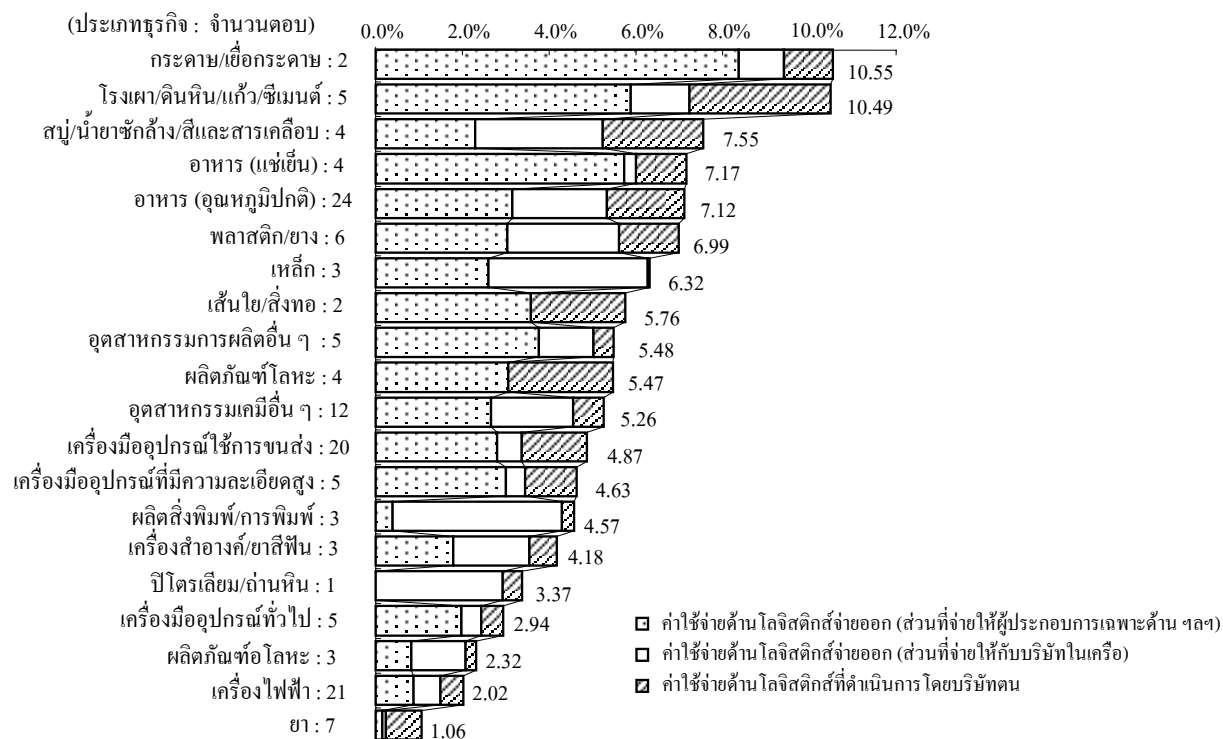
2) สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย จำแนกตามประเภทธุรกิจ (จำแนกเป็นประเภทย่อย)

แผนภาพที่ 1-2 แสดงสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจ (จำแนกเป็นประเภทย่อย) ซึ่งเป็นข้อมูลสำรวจประจำปี 2004

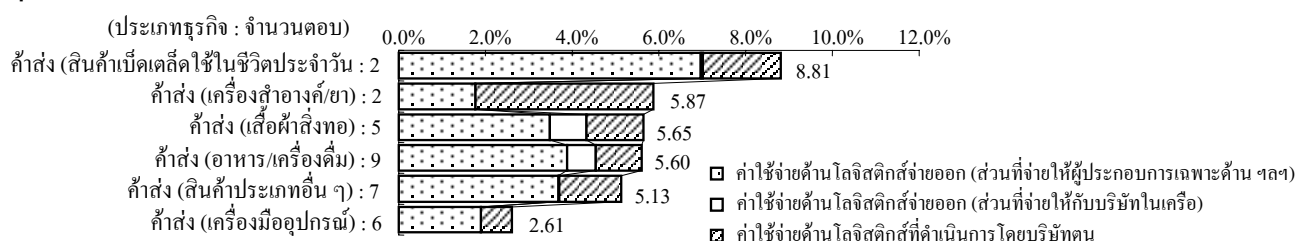
ในอุตสาหกรรมการผลิต สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของธุรกิจ “กระดาษ/เยื่อกระดาษ” มีสัดส่วนที่สูงที่สุด นั่นคือ 10.55% ในขณะที่เดียวกันในธุรกิจค้าส่งสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงที่สุดคือ “ธุรกิจค้าส่ง (ประเภทสินค้าเบ็ดเตล็ดใช้ในครัวประจำวัน)” 8.81% และในธุรกิจค้าปลีกคือ “ธุรกิจค้าปลีก (จำหน่ายทางไปรษณีย์)” 10.70%

แผนภาพที่ 1-2 แสดงสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย (จำแนกย่อยตามประเภทธุรกิจ)

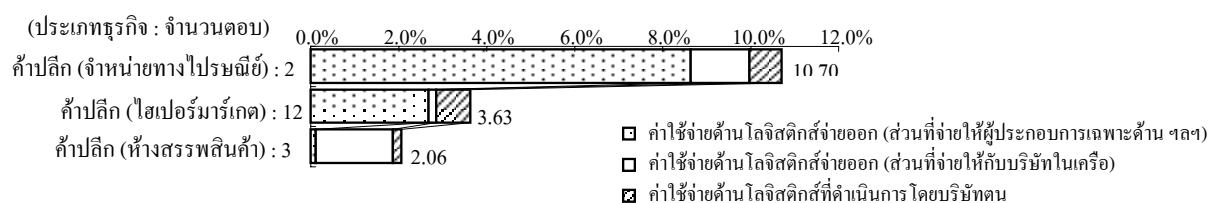
อุตสาหกรรมการผลิต

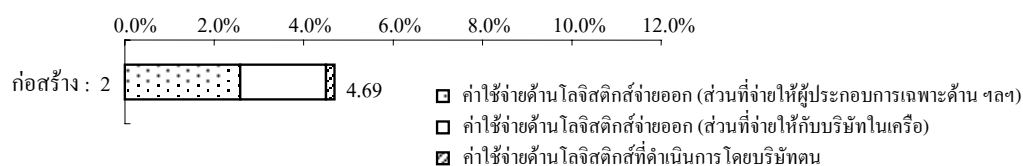
ธุรกิจค้าส่ง

ธุรกิจค้าปลีก

ธุรกิจการก่อสร้าง

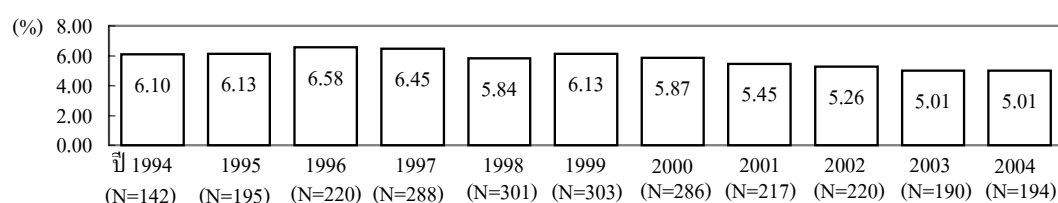
3) การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายและสัดส่วนโครงสร้างต้นทุนโลจิสติกส์

แผนภาพที่ 1-3 แสดงการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายและสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ (จำแนกตามฟังก์ชันของงานโลจิสติกส์, จำแนกตามรูปแบบรายจ่าย, จำแนกตามขอบเขตงาน) เนื่องจากสถานประกอบการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ หรือจำนวนตอบ ฯลฯ ในแต่ละปีสำรวจแตกต่างกันไป ดังนั้นจะไม่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์นัก แต่ก็สามารถใช้ดูแนวโน้มคร่าว ๆ ได้

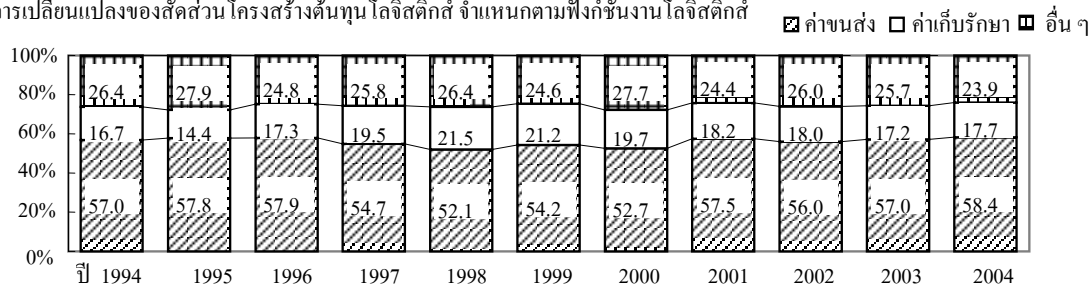
สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายมีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง แต่สำหรับสัดส่วนโครงสร้างในประเภทอื่น ๆ ไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด

แผนภาพที่ 1-3 การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายและสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ (ทุกประเภทธุรกิจ)

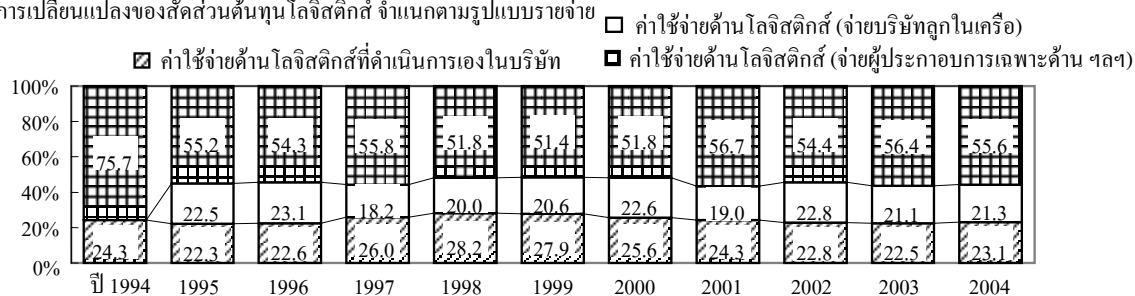
① การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย

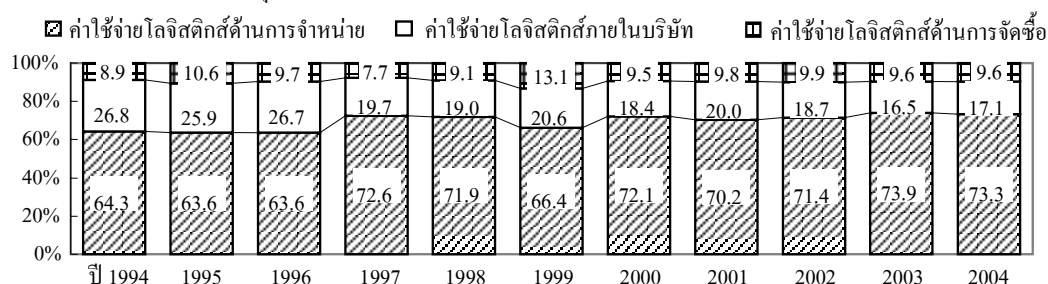
② การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนโครงสร้างต้นทุนโลจิสติกส์ จำแนกตามฟังก์ชันงานโลจิสติกส์

③ การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ จำแนกตามรูปแบบรายจ่าย

④ การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ จำแนกตามขอบเขตงาน

4.2 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย จำแนกตามลักษณะอุณหภูมิสินค้า

แต่เดิมการคำนวณสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายโดยจำแนกตามอุณหภูมิการเก็บรักษาสินค้า จะมีเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารเท่านั้น โดยการคำนวณจะแบ่งกลุ่มสถานประกอบการตามอุณหภูมิการเก็บรักษาสินค้า ส่วนการคัดเลือกจะเข้าข่ายกลุ่มใดนั้น ขึ้นอยู่กับ “ยอดขาย” กล่าวคือ ถ้าสัดส่วนของสินค้าอุณหภูมิปกติมีมาก ก็จัดอยู่ในธุรกิจประเภท “อาหาร (อุณหภูมิปกติ)” และถ้าสัดส่วนของสินค้าที่ต้องแช่เย็นมีมาก ก็จัดอยู่ในธุรกิจประเภท “อาหาร (แช่เย็น)” แต่เนื่องจากสถานประกอบการที่มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติและสินค้าแช่เย็น จะต้องเลือกจัดเข้าในธุรกิจประเภท “อาหาร (อุณหภูมิปกติ)” หรือ “อาหาร (แช่เย็น)” อย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม ดังนั้น การแบ่งด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ไม่สามารถกล่าวได้ว่ามีเกณฑ์การแบ่งกลุ่มประเภทที่ชัดเจน

แผนภาพที่ 1-4 แสดงผลการคำนวณสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย จำแนกตามลักษณะอุณหภูมิสินค้า ซึ่งสถานประกอบการที่เป็นเป้าหมายในการสำรวจคือ สถานประกอบการที่ได้ตอบแบบสอบถามที่ถามถึงสัดส่วนจำแนกตามลักษณะอุณหภูมิ โดยเป็นอุตสาหกรรมการผลิตอาหาร 26 แห่ง ธุรกิจค้าส่งสินค้าประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม 7 แห่ง ธุรกิจค้าปลีกที่มีจำหน่ายสินค้าประเภทอาหาร 9 แห่ง

1) อุตสาหกรรมการผลิต (จำนวนสถานประกอบการที่เป็นเป้าหมายสำรวจ 26 แห่ง)

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 7.09% ส่วนสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 10.10% จะเห็นว่าสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสินค้าแช่เย็นจะมากกว่าสินค้าอุณหภูมิปกติ (1.42 เท่า)

สถานประกอบการที่มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติและสินค้าแช่เย็นนั้น มีสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายสำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 8.09% และสำหรับสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 10.43% ส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสถานประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 5.91% และของสถานประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็นจะอยู่ที่ 7.93%

2) ธุรกิจค้าส่ง (จำนวนสถานประกอบการที่เป็นเป้าหมายสำรวจ 7 แห่ง)

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 4.36% ส่วนสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 7.53% จะเห็นว่าสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสินค้าแช่เย็นจะมากกว่าสินค้าอุณหภูมิปกติ (1.73 เท่า)

สถานประกอบการที่มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติและสินค้าแช่เย็นนั้น มีสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายสำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 4.85% และสำหรับสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 7.53% ส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสถานประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 3.70% และสถานประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็นไม่มีในกลุ่มตัวอย่างสำรวจ

3) ธุรกิจค้าปลีก (จำนวนสถานประกอบการที่เป็นเป้าหมายสำรวจ 11 แห่ง)

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 3.92% ส่วนสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 5.85% จะเห็นว่าสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสินค้าแช่เย็นจะมากกว่าสินค้าอุณหภูมิปกติ (1.49 เท่า)

สถานประกอบการที่มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติและสินค้าแช่เย็นนั้น มีสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายสำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 4.05% และสำหรับสินค้าแช่เย็นอยู่ที่ 5.85% ส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของสถาน

ประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติอยู่ที่ 2.88% และสถานประกอบการที่มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็นไม่มีในกลุ่มตัวอย่างสำรวจ

แผนภาพที่ 1-4 ผลการคำนวณสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย จำแนกตามอุณหภูมิ

(1) อุตสาหกรรมการผลิตอาหาร (N = 26)

ประเภทของสถานประกอบการ	งานโลจิสติกส์สินค้าอุณหภูมิปกติ		งานโลจิสติกส์สินค้าแช่เย็น	
	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ
มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ/แช่เย็น	8.09%	13	10.43%	13
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ	5.91%	11		
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็น			7.93%	2
โดยรวม	7.09%	24	10.10%	15
แช่เย็น/อุณหภูมิปกติ	$10.10 / 7.09 = 1.42$			

(2) ธุรกิจค้าส่งสินค้าประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม (N = 7)

ประเภทของสถานประกอบการ	งานโลจิสติกส์สินค้าอุณหภูมิปกติ		งานโลจิสติกส์สินค้าแช่เย็น	
	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ
มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ/แช่เย็น	4.85%	4	7.53%	4
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ	3.70%	3		
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็น			-	0
โดยรวม	4.36%	7	7.53%	4
แช่เย็น/อุณหภูมิปกติ	$7.53 / 4.36 = 1.73$			

(3) ธุรกิจค้าปลีกที่มีการจำหน่ายสินค้าประเภทอาหาร (N = 9)

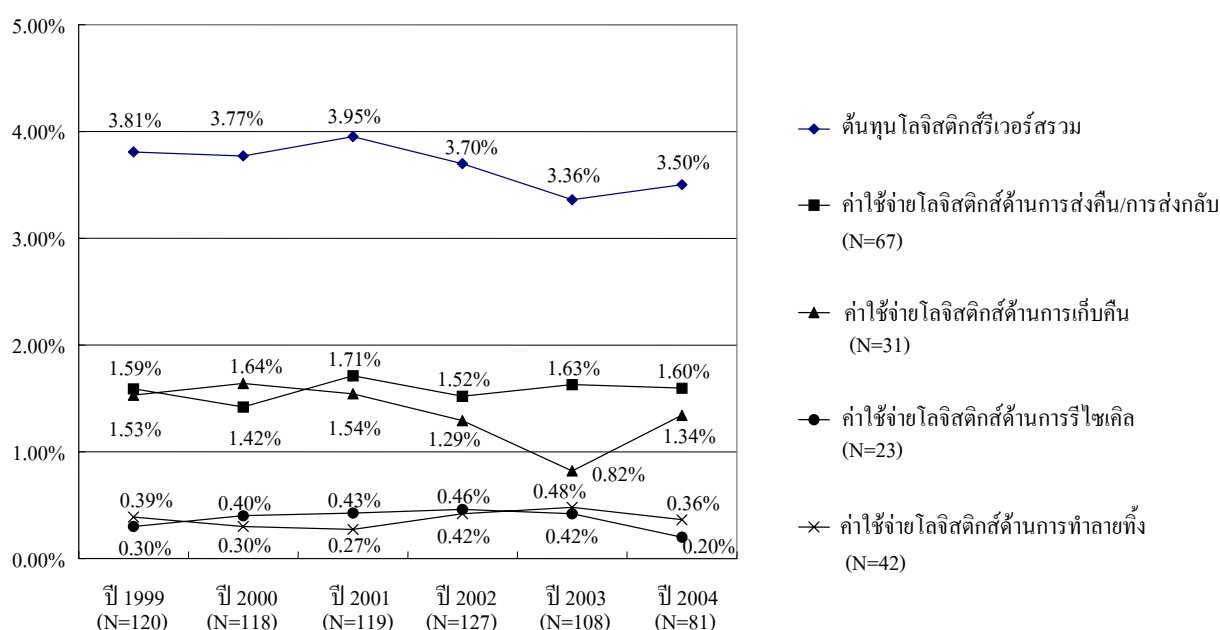
ประเภทของสถานประกอบการ	งานโลจิสติกส์สินค้าอุณหภูมิปกติ		งานโลจิสติกส์สินค้าแช่เย็น	
	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ	สัดส่วนต้นทุน โลจิสติกส์ต่อยอดขาย	จำนวนสถาน ประกอบการ
มีทั้งงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ/แช่เย็น	4.05%	8	5.85%	8
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าอุณหภูมิปกติ	2.88%	1		
มีเฉพาะงานโลจิสติกส์สำหรับสินค้าแช่เย็น			-	0
โดยรวม	3.92%	9	5.85%	8
แช่เย็น/อุณหภูมิปกติ	$5.85 / 3.92 = 1.49$			

4.3 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์รีเวอร์ส (Reverse Logistics) ต่อต้นทุนโลจิสติกส์

ในการสำรวจปี 2004 พบว่าสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์รีเวอร์สต่อต้นทุนโลจิสติกส์ คิดเป็น 3.50% (แผนภาพที่ 1-5) เมื่อวิเคราะห์ดูในรายละเอียดจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายโลจิสติกส์ใน “การส่งสินค้าคืน/การส่งกลับ” คิดเป็น 1.60% “การเก็บคืน (ภาชนะ วัสดุ ฯลฯ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่)” คิดเป็น 1.34% “การรีไซเคิล” คิดเป็น 0.20% และ “การทำลายทิ้ง” คิดเป็น 0.36%

นอกจากนี้ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี 1999 จนถึงปี 2004 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วง 3.0%-4.0%

แผนภาพที่ 1-5 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์รีเวอร์สต่อต้นทุนโลจิสติกส์

3) สัดส่วนโครงสร้างในต้นทุนโลจิสติกส์รีเวอร์ส จำแนกตามฟังก์ชันงานโลจิสติกส์

แผนภาพที่ 2-26 แสดงสัดส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายตามฟังก์ชันงานโลจิสติกส์ในต้นทุนโลจิสติกส์รีเวอร์สแต่ละสาขา จะเห็นได้ว่า “ค่าใช้จ่ายด้านการขนส่ง” จะมีสัดส่วนที่สูงที่สุดในทุกสาขา

4.4 มาตรการลดต้นทุนโลจิสติกส์

แผนภาพที่ 1-6 แสดงมาตรการลดต้นทุนโลจิสติกส์ที่สถานประกอบการแต่ละแห่งได้ดำเนินการจริง โดยข้อมูลได้จำแนกตามประเภทธุรกิจ จำนวนสถานประกอบการที่ได้อัปโหลดในหัวข้อ “มาตรการลดต้นทุนโลจิสติกส์” มีทั้งสิ้น 177 แห่ง อุตสาหกรรมการผลิตและธุรกิจค้าส่งใช้มาตรการ “⑨ ลดปริมาณสินค้าคงคลัง” และธุรกิจค้าปลีกใช้มาตรการ “① นวัตกรรมบริหารจัดการงานโลจิสติกส์แบบ SCM มาประยุกต์ใช้” เป็นมาตรการหลักในการลดต้นทุนโลจิสติกส์

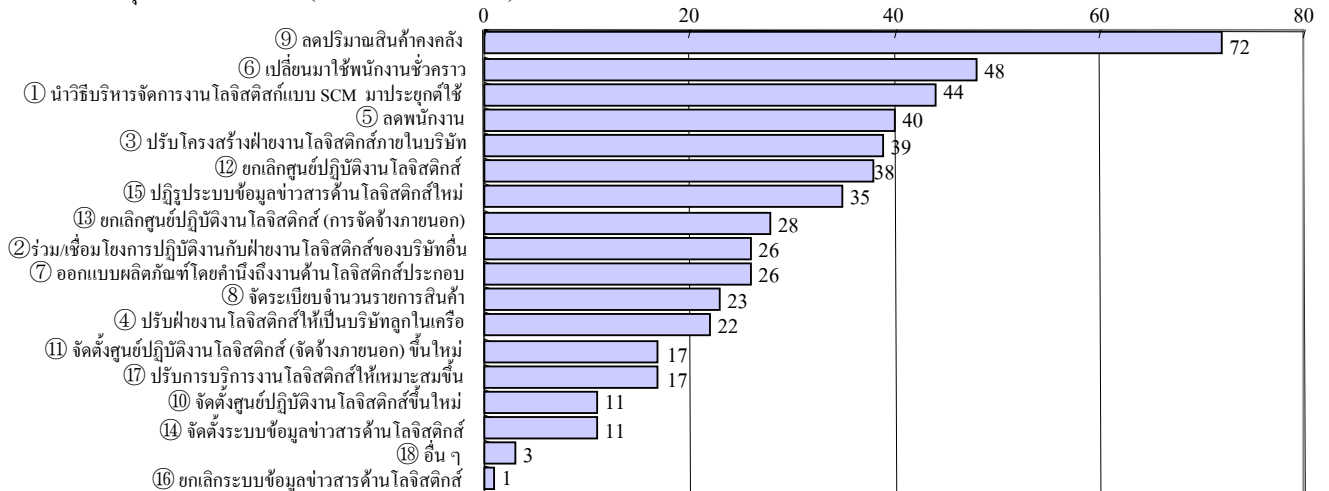
4.5 สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโลจิสติกส์

แผนภาพที่ 1-7 แสดงสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโลจิสติกส์ของสถานประกอบการแต่ละแห่ง โดยข้อมูลได้จำแนกตามประเภทธุรกิจ จำนวนสถานประกอบการที่ได้ตอบในหัวข้อ “สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโลจิสติกส์” มีทั้งสิ้น 70 แห่ง

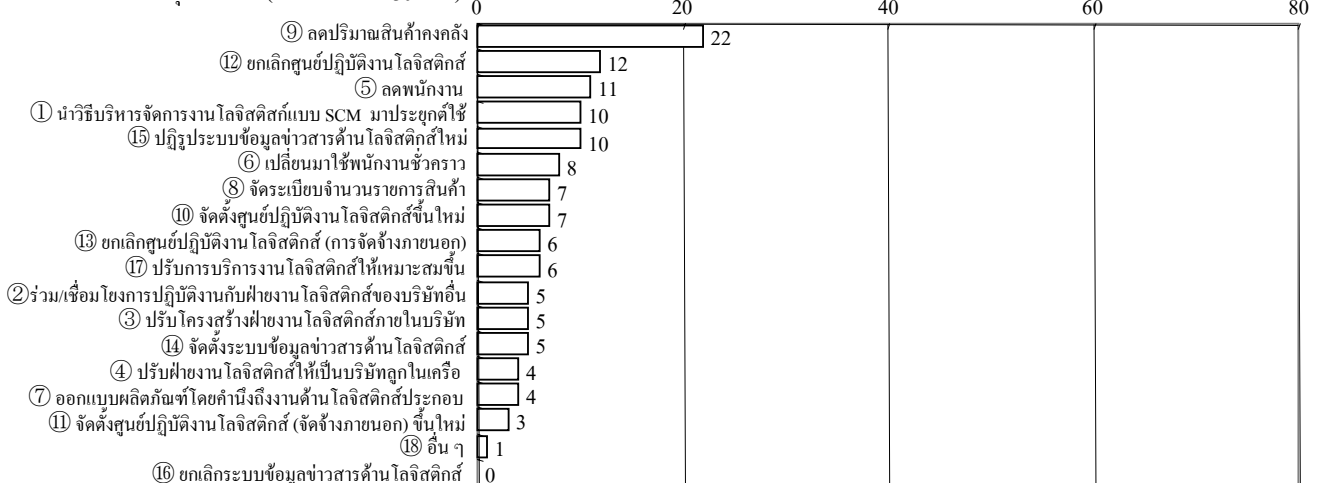
จากข้อมูลพบว่า ทุกประเภทธุรกิจได้ระบุว่า “① การเพิ่มขึ้นของปริมาณงานโลจิสติกส์ / สิ่งของในความต้องการ” เป็นสาเหตุหลักของการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโลจิสติกส์

แผนภาพที่ 1-6 มาตรการลดต้นทุนโลจิสติกส์ (จำแนกตามประเภทธุรกิจ)

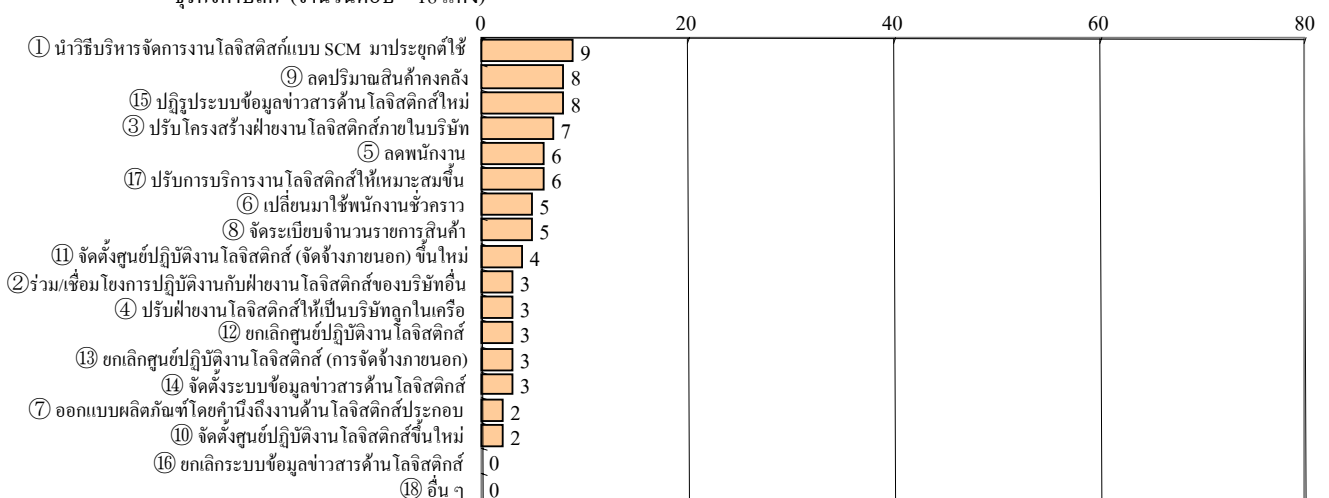
อุตสาหกรรมการผลิต (จำนวนตอบ = 123 แห่ง)

ธุรกิจค้าส่ง (จำนวนตอบ = 30 แห่ง)

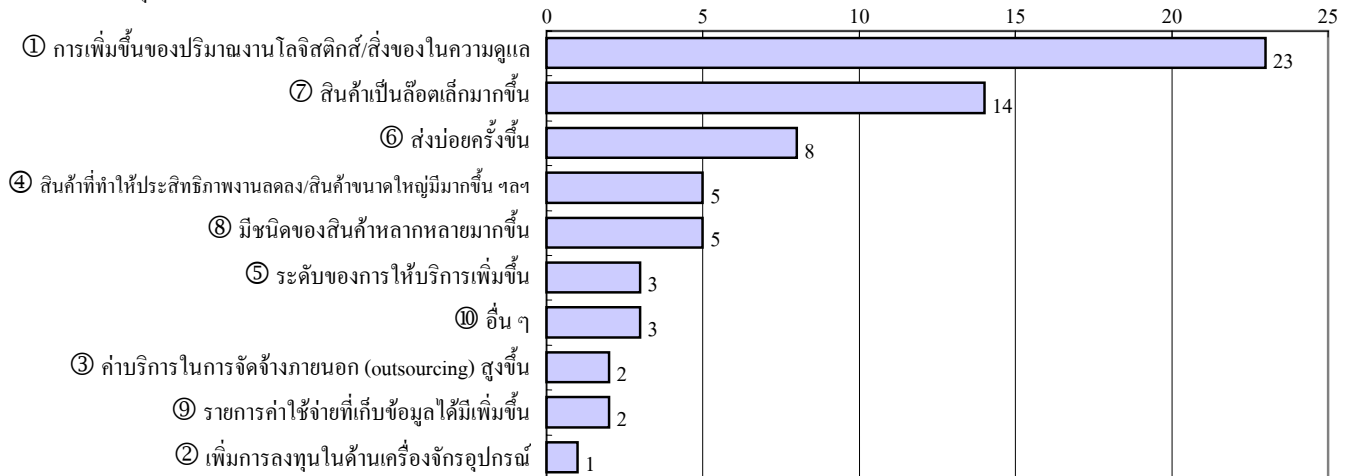

ธุรกิจค้าปลีก (จำนวนตอบ = 18 แห่ง)

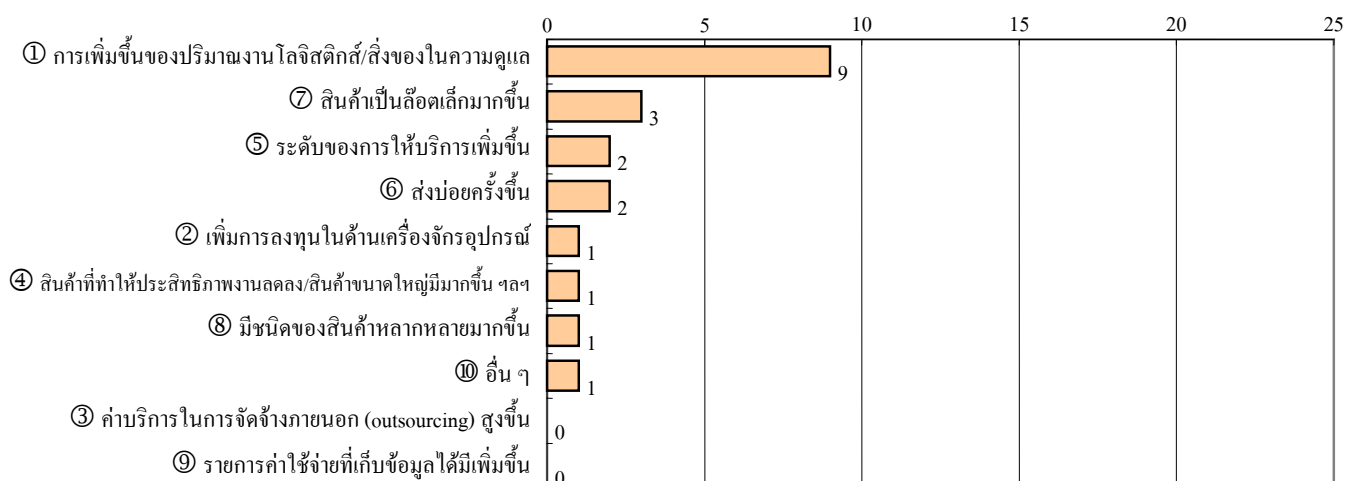
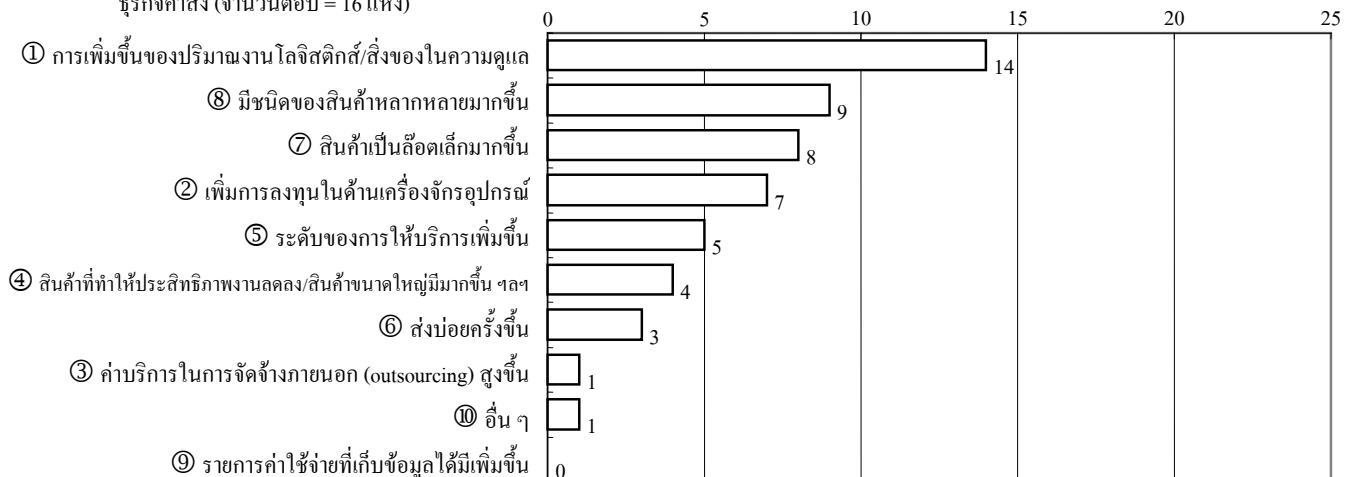

แผนภาพที่ 1-7 สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของต้นทุนโลจิสติกส์ (จำแนกตามประเภทธุรกิจ)

อุตสาหกรรมการผลิต (จำนวนตอบ = 48 แห่ง)

ธุรกิจค้าส่ง (จำนวนตอบ = 16 แห่ง)

4.6 การเปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา

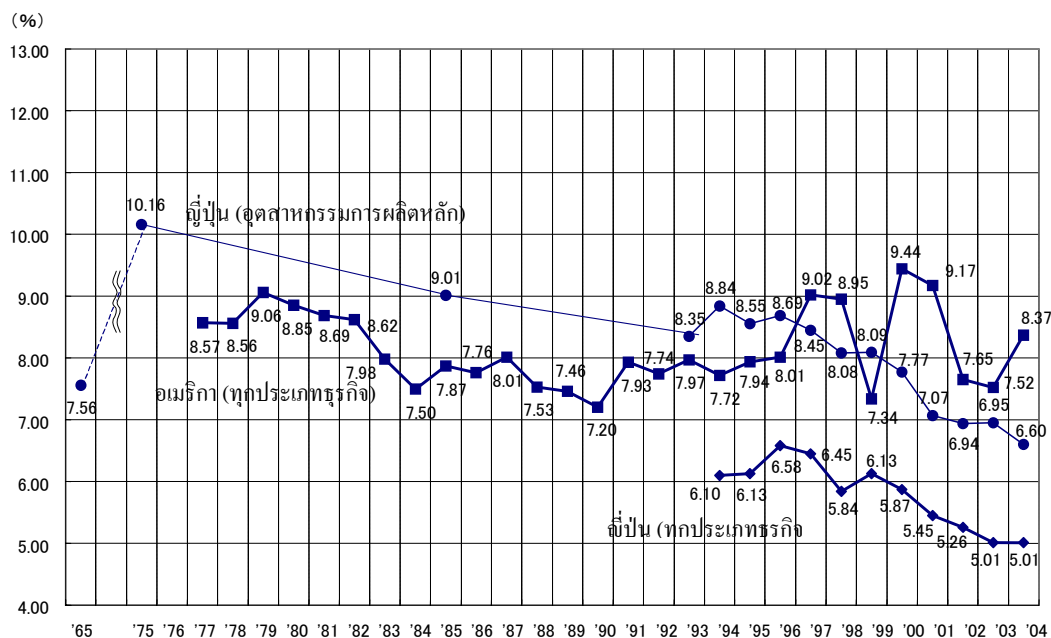
1) การเปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ในระดับจุลภาค (Micro) ระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา

แผนภาพที่ 1-8 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเงื่อนไขด้านต่าง ๆ เช่น สถานประกอบการที่เป็นเป้าหมายสำรวจ หรือขอบเขตของต้นทุนโลจิสติกส์ ฯลฯ แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถเปรียบเทียบได้อย่างสมบูรณ์ เป็นเพียงการดูแนวโน้มในภาพรวมเท่านั้น

ข้อมูลตัวเลขของทางญี่ปุ่นใช้ข้อมูลสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของทุกประเภทธุรกิจและอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จาก “การสำรวจสภาพที่แท้จริงของต้นทุนโลจิสติกส์” (สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของทุกประเภทธุรกิจ เริ่มมีการคำนวณในปี 1994 จึงได้ใช้ข้อมูลสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายของอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในการเปรียบเทียบ) ส่วนข้อมูลของทางอเมริกาเป็นข้อมูลตัวเลขของ “Total Logistics Costs” โดยเป็นข้อมูลที่อ้างอิงจาก “Logistics Cost and Service (Herbert W. Davis) จากระายงาน “Annual Conference Proceedings” ซึ่งจัดพิมพ์โดย “Council of Logistics Management (CLM)”

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกาแล้วพบว่า หลังปี 1994 เป็นต้นมาทางอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่าญี่ปุ่น และเมื่อดูแนวโน้มจากปี 2003 และ 2004 จะเห็นว่าอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้นจาก 7.52% เป็น 8.37% ส่วนทางญี่ปุ่นนั้นหลังปี 1999 เป็นต้นมามีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง

แผนภาพที่ 1-8 การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขาย ในประเทศญี่ปุ่นและอเมริกา

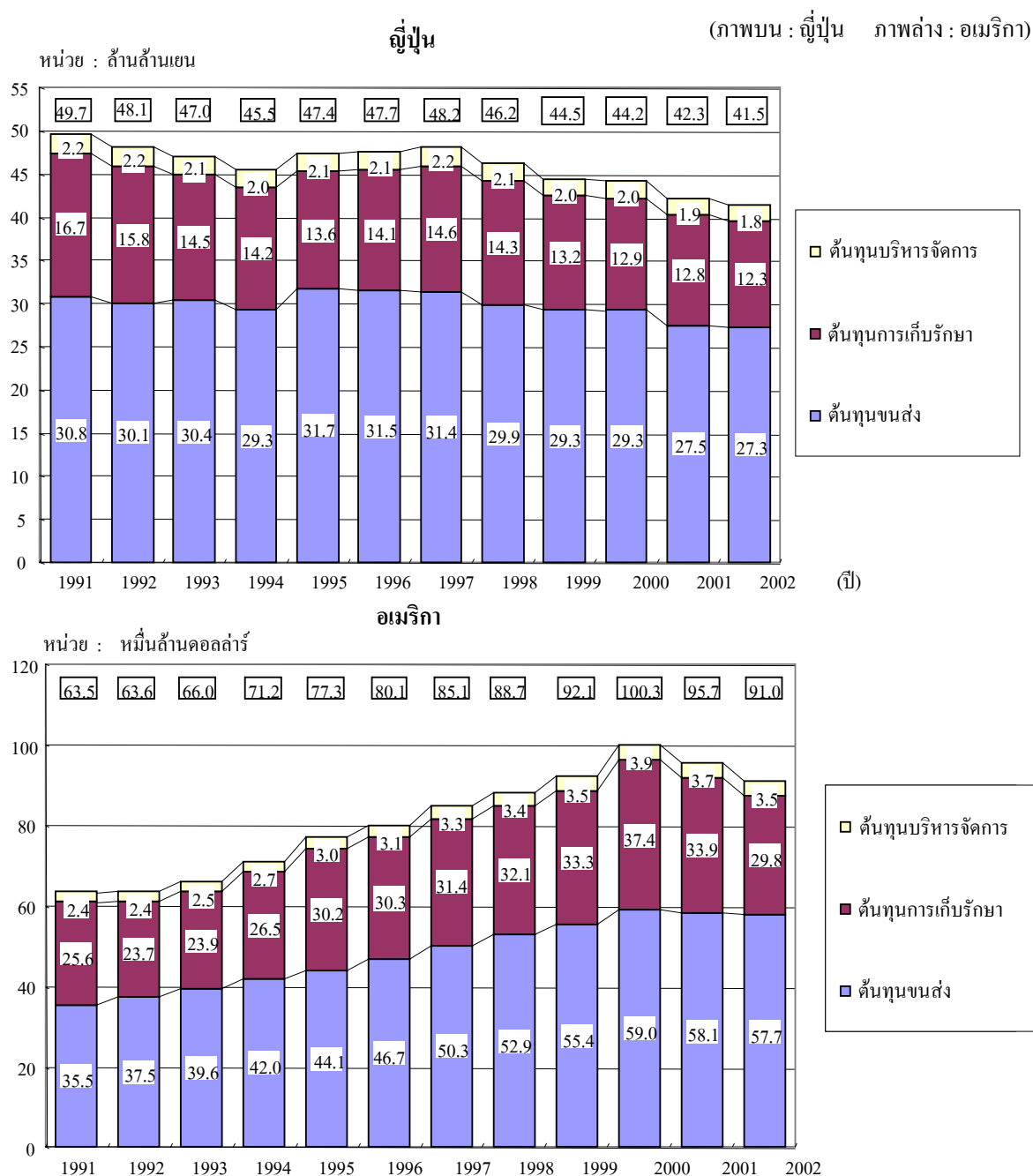
หมายเหตุ 1 : ข้อมูลตัวเลขของอเมริกา อ้างอิงจาก “Logistics Cost and Service (Herbert W. Davis)” จากระายงาน “Annual Conference Proceedings” จัดพิมพ์โดย “Council of Logistics Management (CLM)”

หมายเหตุ 2 : “ปี” ทางญี่ปุ่นเป็นปีการสำรวจ ส่วนทางอเมริกาเป็นปีรายงานข้อมูล

2) การเปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ในระดับมหภาค (Macro) ระหว่างญี่ปุ่นกับอเมริกา

การประมาณการต้นทุนโลจิสติกส์ในระดับมหภาค จะใช้ข้อมูลด้านสถิติของทางราชการ (เช่น รายงานการคำนวณ SNA (บัญชีประชาชาติ) ฯลฯ) โดยเป็นการคำนวณประมาณการต้นทุนโลจิสติกส์โดยรวมที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในภาพรวมคร่าว ๆ จากมุมมองเศรษฐกิจประชาชนชาติ ซึ่งการจากการคำนวณประมาณการพบว่า ต้นทุนโลจิสติกส์ระดับมหภาคของญี่ปุ่นในปี 2002 เป็นเงิน 41.5 ล้านล้านเยน ส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ระดับมหภาคของอเมริกาในปี 2002 เป็นเงิน 9.1 แสนล้านดอลลาร์

แผนภาพที่ 1-9 การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนโลจิสติกส์ระดับมหภาคของญี่ปุ่นและอเมริกา

* แผนภูมิของอเมริกา จัดทำขึ้นโดยใช้ผลการคำนวณของ Robert V. Delaney โดยบริษัท Cass Information
Copyright©2005, Japan Institute of Logistics System (JILS), All Rights Reserved.